

Debat

Redaktør: Tina Splidsboel
Mail: debat@information.dk, Tel: 3369 6000, Fax: 3369 6110

Skandaløs tackling af depressioner

Depression og angst er stort set de eneste måder at falde ud af vores kultur på. Det uhyrlige er, at der ikke ydes tilskud til samtalebehandling, altså psykoterapi. Regionerne skal spare. Men mange lades i stikken ved blot at få udskrevet medicin. Det kan lindre, men terapi er en stor del af kuren

Kronik

Af Allan Holmgren

Hvis man er under 18 eller over 38 år og rammes af en depression, kan der ikke ydes tilskud til samtalebehandling, altså psykoterapi. Regionerne skal spare. Men sparer man overhovedet noget ved at udskrive medicin? Er den medicinske behandling af depression til gavn for andre end medicinalsekskabne?

Er der ikke her tale om en skandale af dimensioner, som de kommende årtier vil dømmes hårdt? Bør personalet i psykiatrien ikke forlange bedre efteruddannelser i effektive psykoterapiformer, der giver mennesker magt over deres eget liv og ikke

domme flourer. Man bør forstå kulturen gennem de enkelte tilfælde, som en klog person har sagt. Hvis man skal forstå vores kultur, må man altså se på, hvor mange depressions- og angsttilfælde, der er.

Depressionen og angsten er stort set de eneste måder at falde ud af vores kultur på. Antallet af depressioner er skræmmende. Og unødvendigt at behandle med medicin.

Symptomerne på mørket

Hvornår bliver man ramt af en depression? Det kan være et pludseligt tab af en nær person – et barn, en ægtefælle, en forælder eller en skilsmisse, der udløser den såkaldte patologiske sorg – den vedvarende sorg, som man ikke kommer ud af selv efter et par år. Det kan være den langsomme og snigende, men effektive, følelse af ikke at være elsket i parforholdet; den stadige lille daglige næsten usynlige, giftige og som

den depressionsramte. For knap 10 år siden blev jeg kontaktet af en person, som hvert år i begyndelsen af december igennem en årrække havde lidt af en voldsom depressiv periode på flere uger.

Personen lå bare i sin seng og var fuldstændig nedstemt og trist. Forskellige antidepressive medikamenter havde hjulpet lidt. Og efter et par måneder havde personen hvert år kunnet starte på arbejde igen. Men året efter var nedturen i begyndelsen af december kommet tilbage. Jeg fortalte personen om det arbejde og den banebrydende forskning, som professor Julian Leff og hans team (psykologen Elsa Jones og psykiateren Eia Asen) fra London havde gjort i forhold til svære depressioner.

De har påvist, at mellem 10 og 20 samtaler, hvor den depressive patients ægtefælle eller faste partner er med som en støtte og bliver inddraget som ressourceperson i disse samtaler, er signifi-

blev udført i forhold til 96 par, hvor den ene ægtefælle led af meget alvorlig depression og havde været indlagt adskillige gange på psykiatriske afdelinger.

Patienterne var blevet testet efter alle kunstens regler på bl.a. Becks depressions-skala og bedømt som svært depressive. De 96 par blev fordelt tilfældigt til de tre forskellige behandlingsmåder. Det var kun de personer, som gik i traditionel psykiatrisk behandling, som modtog antidepressiv medicin. De fleste personer, som gik i kognitiv terapi, stoppede behandlingen, inden man havde nået det påkrævede antal behandlinger, for at man kunne bringe behandlingen og forskningen som relevant.

Måske var patienterne for dårlige til denne behandlingsform, skriver forskerne.

Det er tankevækkende, at den 'partnerorienterede terapi', som forskerteamet kaldte par samtalerne, var den mest effektive over for de

eget liv. Det er 4,2 gange så effektivt som rene individuelle samtaler. Jeg fortalte altså personen om denne forskning og vedkommende kom med sin partner til første samtale i begyndelsen af november.

Vi aftalte minimum fem samtaler. Men allerede efter tre samtaler á to timer med et par ugers mellemrum sagde de, at der ikke var nogen grund til at komme mere. De havde det så uendeligt meget bedre. Og depressionen havde ikke været på besøg, som den plejer i begyndelsen af december. Jeg vil ikke her afsløre indholdet af samtalerne. Men det er overraskende, hvor meget det, der ikke bliver talt om, men som går den ene partner rigtig meget på, kan fylde for den person, for hvem emnet eller temaet er et problem.

Personen har været depressionsfri lige siden de tre samtaler for nu ca. 10 år siden.

lidelser kan klares medikamentelt?

Har medicinalindustrien så stor magt, at den kan få lægerne i Danmark til at udskrive antidepressiv medicin til 422.000 danskere i 2008 (angivet i Politiken, den 31. oktober). Dette er en kulturel, en samfunds- og behandlingsmæssig skandale med utroligt store menneskelige lidelser til følge.

Kulturelt set er vi i de post-moderne samfund isolerede som enkeltpersoner. Vi er overladt til os selv. Det neo-liberale budskab lyder stærkere og stærkere, at du er din egen lykkes smed. Du er selv ansvarlig for din succes. Ergo er du også selv ansvarlig for det, der går skævt. Fællesskabet er gået fløjten i den post-moderne kultur.

Det er ikke blevet bedre af, at filosofen Nietzsche erklærede Gud død i ca. 1880 – og ingen havde ellers hørt, at Gud havde været syg.

Pres om at være succes

Frisat fra andre

som de kommerne arter vi ikke kommer ud af selv efter et par år. Det kan være den langsomme og snigende, men effektive, følelse af ikke at være elsket i parforholdet; den stadige lille daglige næsten usynlige, giftige og som oftest benægtede dosis kritik, der til sidst bliver for meget, så en af parterne bukkes under, uden at der er tale om en påviselighed utilfredshed. Det er nærmere en stemning af udelukkelse, af isolation, som den ulykkelige person ikke ved hvor kommer fra.

»Også må det hele jo komme fra mig selv. Det må være min egen fejl,« er den konklusion, der ligger lige for for

De har påvist, at mellem 10 og 20 samtaler, hvor den depressive patients ægtefælle eller faste partner er med som en støtte og bliver inddraget som ressourceperson i disse samtaler, er signifikant mere effektive end både individuel kognitiv terapi og medikamentel behandling med månedlige opfølgings-samtaler hos en psykiater.

96 par i partnerterapi

Både i forhold til genindlæggelse, tilbagevenden til arbejdsmarkedet og oplevet positiv livskvalitet ved opfølgingsstudier både på kort og langsiget. Forskningen

De har påvist, at mellem 10 og 20 samtaler, hvor den depressive patients ægtefælle eller faste partner er med som en støtte og bliver inddraget som ressourceperson i disse samtaler, er signifikant mere effektive end både individuel kognitiv terapi og medikamentel behandling med månedlige opfølgings-samtaler hos en psykiater.

Både i forhold til genindlæggelse, tilbagevenden til arbejdsmarkedet og oplevet positiv livskvalitet ved opfølgingsstudier både på kort og langsiget. Forskningen

De har påvist, at mellem 10 og 20 samtaler, hvor den depressive patients ægtefælle eller faste partner er med som en støtte og bliver inddraget som ressourceperson i disse samtaler, er signifikant mere effektive end både individuel kognitiv terapi og medikamentel behandling med månedlige opfølgings-samtaler hos en psykiater.

Frisat fra andre

I 1972 erklærer den franske filosof Lyotard, at de store fortællingers tid er forbi. Og måske er de store fællesskabers tid også forbi efter 1968. Nu er mennesker overladt til sig selv og til alle de muligheder, som den nye frihed fra autoriteter og religioner muliggør.

Man er overladt til sig selv – på godt og ondt. Man er fri fra familien. Alt er nu i princippet muligt. Der bliver en masse forventninger, man bør leve op til.

Måske er den depressive tilstand et resultat af den isolation, der er blevet mulig for det moderne menneske, som en følgesvend til friheden, de mange muligheder og de derfor følgende mange forventninger. Man kan ikke sige nej til frihed, til udvikling, til uddannelse. Man kan ikke være imod forandringsparathed.

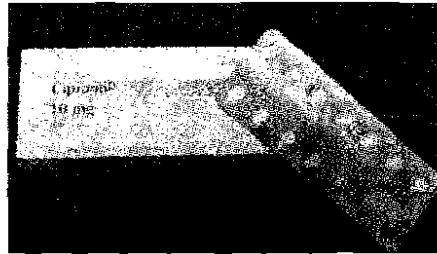
Vores samfund er blevet et ja-samfund. Det er ikke længere in at være imod. Alle muligheder skal holdes åbne. Der er ikke længere nogen autoriteter at være imod. Der er ikke stabilitet. Ingen sikkerhedsnet.

Det er ikke populært at bede om hjælp. Børn opdrages til at skulle klare sig selv. Det er forbundet med fiasko og skam ikke at klare den og at bede om hjælp.

Allan Holmgren er en af de ledende repræsentanter i Europa for narrativ terapi; mag.art. i psykologi, direktør for DISPUK; adjungeret professor på Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, CBS.

422.000 personer hentede sidste år antidepressiv medicin på apoteket. Mens et skøn er, at kun ca. 200.000 voksne danskere lider af depression. Vores system er bygget på medicin og ikke kognitiv samtaleterapi. FOTO: SCANPIX

Flest kvinder

Lykkepiller, eller SSRI-medicin, er med til at holde serotonin-indholdet i hjernen oppe, og det hjælper patienten mod depression.

Der er en klar overrepræsentation af kvinder blandt de danske lykkepillepatienter. Kvinderne står for 66 pct. af forbruget.

Der er bivirkninger forbundet med at tage lykkepiller. De hyppigste af slagsen er kvalme, søvnbesvær, hovedpine og seksuelle forstyrrelser. Det er dog meget individuelt.

400.000 PÅ LYKKEPILLER

Forbruget af lykkepiller er fordoblet på ti år

AF BO NORSTRØM WEILE

Flere end 400.000 danskere er i dag tvunget til at tage den kemiske vej ud af depressionen. På ti år er antallet af danskere, der tager lykkepiller fordoblet

Flere end 400.000 danskere er i dag tvunget til at tage den kemiske vej ud af depressionen. På ti år er antallet af danskere, der tager lykkepiller, fordoblet.

Danskerne propper sig med lykkepiller som aldrig før. De seneste tal fra Lægemiddelstyrelsen, som er baseret på salgstal, viser, at mere end 400.000 danskere er afhængige af den lille humørpille. Et tal som skræmmer overlæge i psykiatri ved Sct. Hans Hospital, Karin Garde.

»At så mange danskere tager medicinen, er et problem. Det vidner om, at folk tager pillerne i længere tid, end de i virkeligheden nok burde. Og det er bestemt ikke hensigten med medicinen,« siger hun til B.T.

Mange fejl

Karin Garde er bange for, at det høje antal af lykkepillebrugere skyldes, at begrebet depression bliver mistolket. Der er nemlig hvert år flere og flere danskere, som får ordineret lykkepiller mod noget, som de små piller i virkeligheden slet ikke hjælper imod.

»Vi ser desværre folk, som får ordineret lykkepiller mod tristhed og ordinær modløshed. Og det er en fejl. Lykkepillerne er for at bekæmpe en sygdom, som depression og andre psykiske lidelser er, og derfor er det vigtigt, at man kun giver lykkepillerne der, hvor de har en effekt,« siger Karin Garde.

Ifølge Lars Kessing, som er professor og overlæge ved psykiatrisk center på Rigshospitalet, så er det kun omkring halvdelen af lykkepille-

brugerne, som lider af en reel depression. De resterende 200.000 lider enten af andre psykiske lidelser eller noget, som lykkepillerne ikke har en effekt på. Det sidste findes der ingen opgørelser over:

Lars Kessing deler Karin Gardes synspunkt om, at 400.000 danskere på lykkepiller er mange. Han ser det dog ikke som noget negativt. I hans øjne er det høje forbrugstal positivt, da det er et udtryk

for et sundt sundhedsvæsen. »Jeg synes, der er noget positivt i, at så mange danskere får medicinen. For jo mere velfungerende et lands sundhedsvæsen er, jo større vil forbruget af medicin også

være. Hvis vi sammenligner med Afrika, så har de næsten ingen behandling, og der er patientens alternativ selvmord,« siger han.

Vi spiser lykkepiller som aldrig før.

Foto Carina Heckscher

blå blok og indføre en rød blok. SR-regeringen er kernen, og vi ønsker en midter-regering,« siger hun.

Forud for tirsdagens maratongruppemøde har flere markante R-medlemmer kritiseret, at Vestager ikke klart har signaleret, at SR er første-prioriteten. Tværtom har hun afvist at prioritere. Det har fået blandt andre gruppe-medlemmerne Morten Helveg Petersen og Johs. Poulsen til at lægge afstand til Vestagers åbenhed over for SF.

Efter gruppemødet siger Vestager, at hun er blevet overbevist om, at det er vigtigt at fremhæve SR-samarbejdet som kernen.

»Den diskussion, vi har haft i gruppen i dag, har vist, at den formulering er vigtig. Og det tager jeg gerne til mig, at når man skal have en midter-regering, så må kernen være SR, og at vi derudover ikke udelukker noget. Og det, at vi ikke udelukker noget, det skal vi tage helt nøgternt og lavtflyvende af respekt for, at det er svært at sige, hvad der sker i dansk politik de næste tre år, og det er svært at forudsige resultatet af et valg, der ikke er udskrevet endnu,« siger hun.

Hun siger, at det afgørende argument er ønsket fra gruppen.

Morten Helveg Petersen er godt tilfreds med præciseringen.

»Jeg er tilfreds med, at vi er, hvad jeg opfatter som tilbage på sporet fra den valg-udtalelse, vi havde før sidste valg. Vi peger på Helle Thorning som forhandlingsleder, og SR-samarbejdet er kernen i det, der forhåbentligt kommer til at bryde blokpolitikken fremover,« siger Morten Helveg Petersen.

RITZAU

Hjemløse risikerer at miste varm mad

Projekt Udenfor, der uddeler gratis varm mad til hjemløse, er i fare for at miste driftsmidler, når statens satspulje omlægges. Hele det frivillige socialarbejde er truet, siger Preben Brandt, der er formand for Rådet for Socialt Udsatte

Satspuljer

af Asger Liebst

Fem-seks gange om ugen kører en VW Caddy rundt i København. Under navnet Den Mobile Café serveres fra vognen gratis varm mad for hjemløse københavnere. Bilen er bemanded af skiftende frivillige, og maden er tilberedt i køkkenet hos Projekt Udenfor.

Den Mobile Café har været i gang siden 2001, men nu er den truet på livet, fordi Folketinget er ved at omlægge uddelingen af midler fra satspuljen. Midlerne tildeles projekter, der skal komme samfundets svageste til gode.

I et notat fra Velfærdsministeriet, som Information er kommet i besiddelse af, lægges der op til betydelige stramminger og omlægning

af den hidtidige ansøgningsmodel. Formålet med ændringerne er at prioritere uddelingerne og sikre, at de går til initiativer af eksperimenterende karakter. Alle Folketingets partier, bortset fra Enhedslisten, er enige om, at modellen for uddeling af midlerne skal ændres.

Men nu påpeger flere ngo'er på det sociale område, at en bureaukratisk udmøntning af de nye regler risikerer at gøre stor skade på det frivillige sociale arbejde landet over.

Fylder hullerne ud

Preben Brandt, der både er leder af Projekt Udenfor og formand for Rådet for Socialt Udsatte, er dybt bekymret over flere af den nye models kriterier.

»At støtte kun gives til projekter uden for det kommunale felt, vil blive meget

vanskeligt at styre. Principielt set er alt socialt arbejde jo en offentlig opgave. Sagen er blot, at de frivillige organisationer går ind, hvor det offentlige af forskellige grunde svigter,« siger Preben Brandt og tilføjer:

»Værre er det, at det bliver meget sværere at opnå støtte til daglig drift. Mange organisationer er finansieret af en blanding af private fonde og satspuljen. Skal satspuljen ikke længere finansiere driften, vil det næsten være umuligt at skaffe pengene ad privat vej, for private fonde kan ikke profilere sig tilstrækkeligt ved at støtte drift.«

Preben Brandt giver som eksempel Projekt Udenfor, som han er leder af. Projektet får 80 procent af sine økonomiske midler fra satspuljen og resten fra private fonde. Projektet har igennem adskillige år blandt andet dre-

vet Den Mobile Café, hvis eksistens uden satsmidlerne vil være i fare.

»Det vil være katastrofalt, hvis vi mistede satsmidlerne,« siger Preben Brandt, der peger på, at for eksempel en mobil service med uddeling af mad ikke uden videre kan overtages af kommunen. Bilen med mad er bemanded af frivillige - og de ville forsvinde, hvis kommunen tog over.

»Meget socialt arbejde vil blive slået ihjel, og mange socialt udsatte vil få det dårligere,« vurderer Preben Brandt.

Anonymitet i farezonen

Mødrehjælpen er en anden og større ngo, som risikerer at miste støtte. Mødrehjælpens indtægter stammer for 38 procent vedkommende fra satspuljen.

Mødrehjælpens direktør, Mads Røke Clausen, finder det ligesom Preben Brandt

dybt problematisk, hvis der nu skal skelnes skarpt mellem, hvad der ligger inden for og uden for det kommunale arbejdsområde.

»Frivillige organisationer reparerer, hvor kommunerne har svagheder. Der er en overlappning, men de frivillige har en vigtig uafhængighed. Mange mennesker, der har behov for hjælp og rådgivning, tør ikke henvende sig til kommunen, fordi de ikke kan være anonyme, heller ikke i kommunale anonyme rådgivninger, som ofte er bemanded med de samme socialrådgivere, som borgerne møder i de officielle sammenhænge. Derfor spiller de frivillige organisationers anonyme behandling en vigtig rolle,« siger Mads Røke Clausen.

LIEB@INFORMATION.DK

Social kontrol

Det er lykkedes at gøre de fede ynkelige og rygerne syge

Suttekludskultur. De danske liberale har lagt sig fladt på maven i kampen om, hvor meget velfærdsstaten skal blande sig i borgernes adfærd. Staten har således aldrig været så tæt på borgeren som nu, hvor den blander sig i stort set alle livets forhold. Far er sendt på rekreation, og big mother styrer showet

af Andreas Relster

Ægte fællesskab starter med, at vi hver især føler et personligt ansvar for at bidrage til fællesskabet med det, vi kan, har Anders Fogh Rasmussen engang sagt. Imens har det samfund, som han har stået i spidsen for udviklet sig i stik modsat retning. For aldrig tidligere, har der været så ringe en interesse for vores eget ansvar og så meget fokus på tryghed og personligt udbytte. Danmark er blevet et noget-for-noget-samfund. Og borgerne æder ifølge filosof Arno Victor Nielsen glædeligt den model, fordi man forlængst har accepteret

skaber en langsomtvirkende påvirkning, som efterhånden gør statens problemstilling til skolernes egen. Skal man forstå, hvad kampagner gør, er det altså ikke så meget at skabe en forandring i sig selv, men nærmere at manifestere nogle ideer omkring rigtig adfærd, som borgerne tager til sig som 'deres egne'.

»Kampagnerne er en katalysator, der igangsætter en stemning af, at 'vi må gøre noget' på skolerne, som kan være et både effektivt og positivt værktøj,« siger Ole Juhl.

Men måske også for effektivt ifølge antropolog Steffen Jöhncke, der især har arbejdet med stofmisbrugere og socialt udsatte. For selvom han ikke synes, at man skal være for

Det er sådan politik bliver ført i dag. På den måde kommer man rundt om den anarkistiske holdning med, at 'der kræftede ikke skal komme nogen og fortælle mig noget', fordi man får omgivelserne og det sociale netværk til at regulere som et substitut for staten,« siger Ingelise Andersen.

Hun fremhæver rygning, mobning, hiv/aids og trafik som steder, hvor regeringen er lykkedes med at plante opfattelser og ændre indstillinger blandt borgerne. Hun fremhæver også den store viden, der i dag eksisterer på et felt som f.eks. rygning eller fedme, som en klart medvirkende faktor. Man ved simpelthen så meget i dag, at man ikke kan la-

tet, der kan stoppe big mother, for hun indeholder i sit formanende væsen en logik, der går rent ind hos den almindelige borger.

»Vi gider sgu da ikke betale for alle de idioter, der drikker sig fra sans og samling og er tykke og fede. Hvorfor fanden skal mine penge gå til dem? Når det er mine penge, de bruger, når de efterfølgende ligger på de danske sygehuse, så har jeg også ret til at forlange, at de styrer sig lidt,« siger Arno Victor Nielsen.

Også Ingelise Andersen mener, at det liberale løb er kørt. Og selvom man hører små pi rundt omkring fra Den Gule Negl, Cepos eller Borgerligt Centrum, så tager de fleste de med et overhørende skuldertræk

har der været så ringe en interesse for vores eget ansvar og så meget fokus på tryk og personligt udbytte. Danmark er blevet et noget-for-noget-samfund. Og borgerne æder ifølge filosof Arno Victor Nielsen glædeligt den model, fordi man forlængst har accepteret forholdet mellem borger og stat som en kontrakt.

»Logikken er egentlig klar nok, man kan ikke have et system, hvor behandlingen på sygehuse er gratis, hvis man ikke samtidig kan påtvinges en bestemt adfærd. Staten er blevet til et forsikringsselskab. Vi indskyder en præmie, som kvalificerer os til en erstatning. Men for at præmien skal holdes nede, skal der være nogle krav, man skal leve op til. Staten er ikke længere politisk,« siger Arno Victor Nielsen.

Nøglen til den udvikling er ifølge Arno Victor Nielsen propaganda, eller som vi kender det; kampagner. I stedet for at lovgive er man siden 80'erne gået over til at adfærdregulere borgerne. Staten har udviklet sig fra forsørgerstat til en omsorgsstat: Big mother-staten, der langsomt har ædt det liberale frisind. Det er ifølge Nielsen det, hele moderniseringen af velfærdsstaten handler om. Staten skal ikke længere være faderlig og giver os lomme penge, men være moderlig og regulerende. Det skal den, fordi politikerne vil så tæt på borgerne, så lovgivning ikke længere er en reel mulighed. Man forsøger derfor ligesom i mere totalitære stater at påvirke folkestemningen.

»Man kan jo tydeligt mærke, at det er lykkedes. Fede er jo i dag blevet til ynkelige væsner, og rygere er syge mennesker, som man får nærmest ondt af at se på. Det siver umærkeligt ind i en, fordi vi er et produkt af vores omgivelser. Så staten har helt sikkert held med sin adfærdregulering. Man bruger kognitiv terapi som politik. Og det virker!« siger Arno Victor Nielsen.

Ole Juhl, der er centerleder i Dansk Center for Undervisningsmiljø, er enig. Han ser en bred effekt af de mobbekampagner, som sundhedsministeren har igangsat. Kampagner er muligvis ikke nogen hurtigtvirkende mirakelku, men de

igangsætter en stemning af, at 'vi må gøre noget' på skolerne, som kan være et både effektivt og positivt værktøj,« siger Ole Juhl.

Men måske også for effektivt ifølge antropolog Steffen Jöhncke, der især har arbejdet med stofmisbrugere og socialt udsatte. For selvom han ikke synes, at man skal være for konspiratorisk med hensyn til kampagners kraft eller overromantisere statens fravær, så mener han, at kampagner, når de kommer ned på borger til borger-niveau nærmer sig en etisk grænse, man skal passe på med at overskride.

»Man kan komme til at udfordre solidariteten i samfundet, når man fra statens side aktiverer den sociale kontrol. Det er et meget effektivt middel, men bagsiden bliver let en *blame the victim*-effekt. Man udstiller de i forvejen udstillede,« siger Steffen Jöhncke.

Antidemokratisk

Samtidig kunne man mene, at politikernes opgave ikke er at opdrage, men at lovgive. Og man kunne ligeledes mene, at det ikke er særligt demokratisk, at en eller anden mere eller mindre tilfældig minister uden om lovgivningen indirekte påvirker borgernes adfærd og herigennem udviklingen af samfundet.

Men der er ifølge Arno Victor Nielsen ikke meget at gøre, for den liberale ide om individet er og bliver en illusion, hvilket langt de fleste liberale i dag da også har erkendt. Mennesket er ikke en ø, men et produkt af sine omgivelser.

»Ideen om individet som en plante er jo helt forældet, og man kan sådan set se kampagnernes succes som et bevis på, at det ikke er sådan, for man kan faktisk ændre folks holdninger. Vi er allesammen 'massemennesker', som får vores 'jeg' fra 'den anden'. Derfor vinder staten altid til sidst,« siger Arno Victor Nielsen.

Også Ingelise Andersen, der er adjunkt ved Institut for Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet, ser statens kampagner som en stor succes, fordi man sælger ideer om samfundet til borgerne som deres egne.

»Når man først får borgerne til at tage ejerskab, så er det, at det begynder at virke.

hiv/aids og trank som steder, hvor rygning er lykkedes med at plante opfattelser og ændre indstillinger blandt borgerne. Hun fremhæver også den store viden, der i dag eksisterer på et felt som f.eks. rygning eller fedme, som en klart medvirkende faktor. Man ved simpelthen så meget i dag, at man ikke kan lade være med at reagere.

Hun henviser til en udtalelse af tidligere minister for Venstre, Knud Enggaard, der i sin tid indførte reglen om, at man skal bruge sikkerhedssele.

»Det er jo imod mit liberale hjerte at skulle indføre restriktioner på det her område, men på et tidspunkt ved man så meget, så man ikke kan lade være med at handle,« skulle Knud Enggaard dengang have sagt.

Dagsorden er gud

Det, politikerne - de smarte af dem - i dag har indset, er, at det er altafgørende at erobre dagsordenen, mere afgørende end at få lovforslag igennem. Ser man f.eks. på Forebyggelseskommissionens forslag om at sætte prisen på en pakke cigaretter op til 50 kroner, så var målet ifølge Arno Victor Nielsen aldrig, at det skulle udmunde i lovgivning.

»Det er jo klart at, forslagene ikke bliver til love. Og de, der griner af politikerne af den grund, er sådan set bare dem, der ikke har fatet, hvad der foregår. Forebyggelseskommissionen er en holdningsbearbejdningsmaskine, og det er i den forstand bare bedre end godt, hvis dens forslag bliver så vilde som muligt. De går foran og forbereder folk på de næste politiske træk. Det er funktionen. Om fem år er de her forslag blevet til den alene holdning,« siger Arno Victor Nielsen.

Han fremhæver ligeledes, at sundhedsministeren samtidig sparer sig for den upopularitet blandt rygere, som lovgivning ville føre med sig. Den her strategi er langt smartere. Ved at bruge propaganda bliver afsender ikke Jakob Axel Nielsen, og i stedet for at være den hårde, kan han nu være den bløde, der siger, at 'så langt skal vi ikke gå'. Dansk politik bliver til en pendant af good cop/bad cop-strategien. Og ifølge Arno Victor Nielsen er der in-

de styrer sig lidt,« siger Arno Victor Nielsen.

Også Ingelise Andersen mener, at det liberale løb er kørt. Og selvom man hører små pip rundt omkring fra Den Gule Negl, Cepos eller Borgerligt Centrum, så tager de fleste det med et overbærende skuldertræk.

»Det virker jo efterhånden lidt latterligt...,« siger Ingelise Andersen.

Del og hersk

Grundstenen i latterliggørelse er den førnævnte strategi med at lade borgerne regulere hinanden og lade konflikterne udspille sig borger og borger imellem. Hvilket ifølge lic.merc. og medie- og kommunikationsforsker Preben Sepstrup også er grundtanken bag kampagnestrategier i dag. Man tænker i netværkskommunikation (borger til borger) mere end i massekommunikation.

»De gode kampagner i dag, går på det sociale miljø, og hvordan samtalen foregår her. Og man har fundet, at 'vi opdrager hinanden', er den bedste medicin. Kommunikation skal et led ud, så den kommer tæt på borgeren,« siger Preben Sepstrup.

Han fremhæver dog samtidig, at staten er blevet så glad for sit nye legetøj, at der i dag kommunikeres i et væk, også når man i realiteten hellere skulle lovgive. Der er faktisk tilfælde, hvor kommunikation ikke kan siges at være tilstrækkelig.

»Du kan skrive på leverpostej, at der er rottegift i, men du kan også forbyde at putte rottegift i leverpostej. Det er jo altid et spørgsmål om, hvad der giver mening. Giver det mening at lave kampagne på, at man ikke må køre i venstre side af vejen, eller er det bedre at lovgive? Det er altid en politisk og en ideologisk vurdering,« siger Preben Sepstrup.

Han ser den største udfordring i dag som at være ikke at forsøge at løse økonomiske, kulturelle eller sociale problemer via kommunikation.

»Du kan f.eks. ikke lave om på unge mænds natur. Der ville det være 1.000 gange mere effektivt at lovgive i forhold til at forsøge at ændre deres adfærd gennem oplysning. Man bliver nødt til at

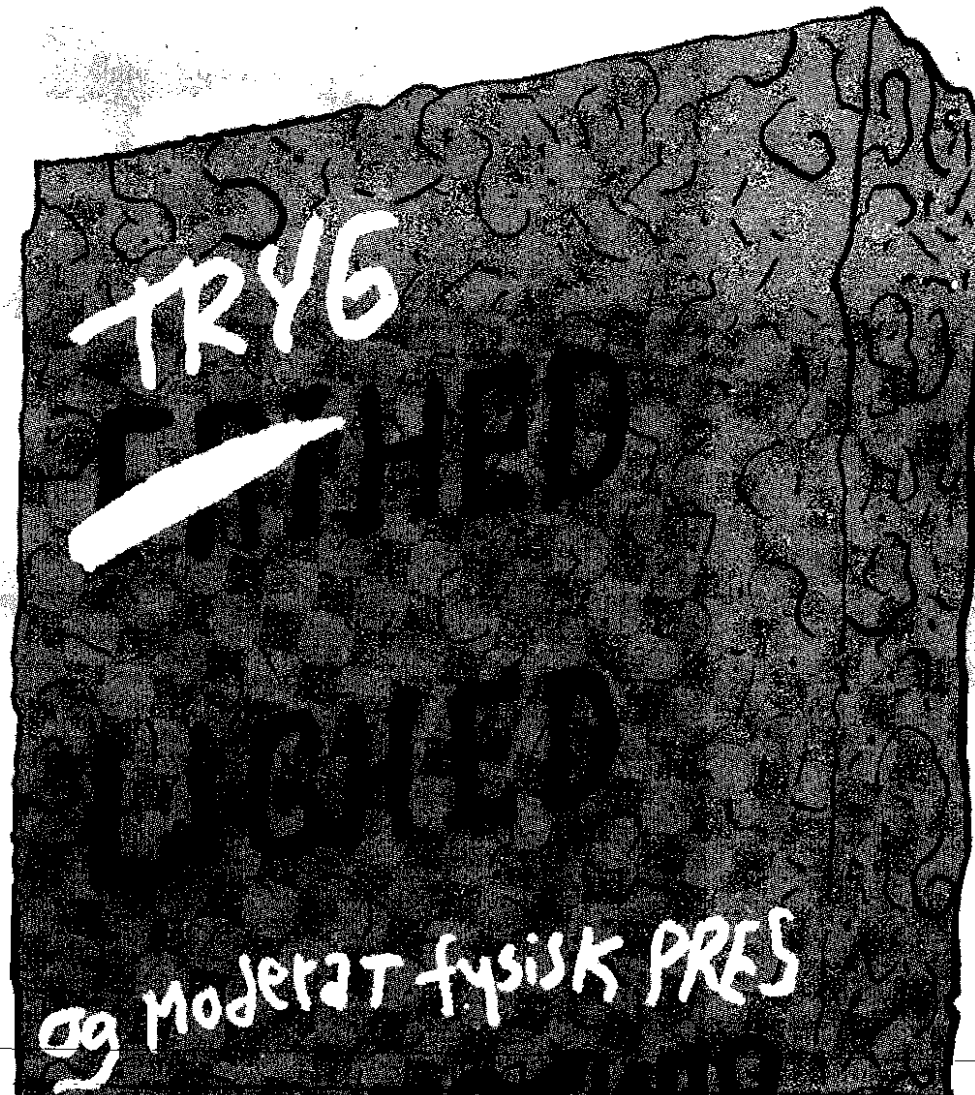
Det er jo altid et spørgsmål om, hvad der giver mening. Giver det mening at lave kampagne på, at man ikke må køre i venstre side af vejen, eller er det bedre at lovgive? Det er altid en politisk og en ideologisk vurdering

Preben Sepstrup,
medieforsker

Der er jo i dag stort set ikke nogen dele af den daglige tilværelse, der ikke er statslig reguleret. Den liberale ide er blevet trængt af tryghedsdiskursen

Mogens Rüdiger
lektor, Aalborg Universitet

Tegning: Ib Kjeldsmark

de i forvejen frelste. Alle 10-årige ved ifølge Jöhncke godt, at stoffer er farlige, det er jo ikke ud fra ideen om det ufarlige stof, at man bliver stofmisbruger.

»Forbudet mod rygning må tage prisen for den mest komplette mangel på forståelse for, hvordan samfundet er skruet sammen, hvordan forbud virker, og hvorfor folk gør, som de gør. Det er jo dybt godnat at tro, at man ved at forbyde nydeelsesmidler, får dem til at holde op med at eksistere. Se bare på hashen...« siger Steffen Jöhncke.

Og netop den skævvridning der ligger i

have forståelse for, hvor grænsen går,« siger Preben Sebstrup.

Den holdning deler Mogens Rüdiger, der er lektor ved Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold ved Aalborg Universitet og desuden forfatter til bøgerne *Energi* og *regulering* og *Statens usynlige hånd*.

Han har ligesom Arno Victor Nielsen set en markant udvikling i velfærdsamfundet, hvor man har bevæget sig væk fra den individuelle frihed og opprioriteret tryghed. Der er ifølge Rüdiger i de sidste 15 år sket et voldsomt skred, og det liberale frihedsideal er i dag tæt på at være udryddet.

»Der er jo i dag stort set ikke nogen dele af den daglige tilværelse, der ikke er statslig reguleret. Den liberale ide er blevet trængt af tryghedsdiskursen. Man kan sige at velfærds-

staten har levet op til de liberales værste frygt, men at de liberale samtidig paradoksalt nok som svar over en bred front har accepteret trygheden som den nye frihed,« siger Mogens Rüdiger.

Rammer skævt

Han er til gengæld ikke så overbevist om, hvor effektiv den politiske terapi i virkeligheden kan siges at være. Hans ekspertise er især miljøområdet, og selvom folk er begyndt at bruge sparepærer, så mener han ikke, at de massive miljøkampagner der køres for tiden, kan siges at være en ubetinget succes. Han tror ikke på den store terapeutiske virkning. Så selvom staten ifølge Mogens Rüdiger utvivlsomt inden for de sidste år er kommet meget tættere på individet i sin måde at regu-

lere på og har enormt travlt med hele tiden at blande sig i, hvad vi bør og skal gøre, så mener han ikke det slår til, hvor behovet i virkeligheden er størst.

»Jeg tror ikke meget på, at kampagner skulle fungere som en langsomtvirkende modgift mod en forkert livsstil. Undersøgelser har jo vist, at de nok har en effekt over for de mennesker, der i forvejen er modtagelige over for dem – de veluddannede og bedrestillede – men at det ikke virker over for de socialt belastede, der reelt har brug for det. Det er massivt og virker overvældende, men det rammer i virkeligheden indiskutabelt skævt,« siger Mogens Rüdiger.

Også Steffen Jöhncke ser den risiko som reel. Han mener, at man inden for f.eks. nydelsesmidler nemt prædiker for døve øren eller

forbyde nydelsesmidler, får dem til at holde op med at eksistere. Se bare på hashen...« siger Steffen Jöhncke.

Og netop den skævvridning, der ligger i statens adfærdsregulering, er noget, der ligger formand for Borgerligt Centrum, Simon Emil Ammitzbøll, på sinde. Han har som en af de få danske politikere sat sig som mål at bekæmpe big mother. Han mener, at man har skabt et samfund, hvor det personlige ansvar som Anders Fogh Rasmussen talte om, er blevet noget som middelklassen forventer af underklassen, mens middelklassen selv bliver mere og mere ansvarsløse.

»Når vi fører udlændingepolitik, er der ingen grænser for det personlige ansvar, men når det kommer til os andre, så bliver mere og mere ansvar taget fra os. Det er jo absurd, at en liberal statsminister kan mene, at det er statens opgave, at vi lever tre år længere. Er det overhovedet en reel politisk ambition?« siger Simon Emil Ammitzbøll.

Og netop grænsen for, hvad der kan politiseres og ikke politiseres, er en af de ting, som ifølge Ammitzbøll er skredet de sidste otte år med Forebyggelseskommission som det nyeste eksempel.

»Det hele har karakter af, at man går ind og definerer, hvordan et menneske skal opføre sig for at passe til statens ideal. Man er altså gået fra, at staten skulle være den instans, der sikrede nogle frie rammer for borgerne, så de kunne leve deres liv ud fra egne idealer, til at borgerne nu nærmest er til for statens skyld,« siger Simon Emil Ammitzbøll.

Han undrer sig over, at den ide er blevet købt i den brede befolkning, men henviser som Rüdiger til, at man som borger har accepteret den indskrænkede frihed til fordel for mere tryghed. Folk vil hellere ruller ind i vat, end de vil bestemme selv.

»Man har solgt ideen til folk om, at frihed og tryghed skulle stå i et modsætningsforhold. I stedet for at tro på, at de to ting godt kan fungere sammen. Man har oprettet en barnepigestat, hvor man vil undgå, at folk kommer galt afsted i stedet for at ruste dem til at kunne takle at komme galt af sted. Men jeg tror i virkeligheden, at vi har godt af at komme lidt til skade en gang imellem. Det er, når vi slår os lidt på livet, at vi bliver klogere på os selv og bedre rustede til at klare de udfordringer, vi møder,« siger Simon Emil Ammitzbøll.

De er ikke så interesserede i klassiske drengelige med skydere, tog, biler eller bare vild tumlen rundt, viser forskning fra Rochesters Universitet i staten New York. Den afslører, at de drengbørn, der blev ramt af de største ftalatkoncentrationer i livmoderen, opfører sig anderledes, end drenge normalt gør. Drengenes leg nærmer sig pigernes, hvis de er blevet udsat for doser af

Professoren Shamina Swain har fulgt en række drengbørn, der blev undersøgt for ftalatskader, opstået under graviditeten. Og nu - fire-syv år efter - har forældrene tilladt forskerne at studere børnenes adfærdsmønstre. Det viser, at mens der ikke er forskel på pigernes adfærd, så har kemikalierne fået drengbørnene til at lege anderledes end andre drenge. soren.astrup@pol.dk

Trafikdræbte 12008:406
Politiken skriver i 2009 om samtlige dødsfald i trafikken i Danmark. Tal og logo i efterskikt. 2000

Bil lå med bunden i vejret i en å

TRAFIKDRAB. En ung kvinde mistede i går livet i en soloulykke mellem Egevang og Bording. Kvinden kørte ad Skyggevej, hvor hun mistede kontrollen over sin bil, der endte med bunden i vejret i en å. Hun blev fundet med hovedet under vand. Fredag døde en 44-årig mand efter et uheld nær Søndersø. bjarke.m.nielsen@pol.dk

Sådan skrev en 54-årig vicepolititiinspektør fra Københavns Politi til en bare 13-årig pige, som han i maj sidste år chattede med på internettet. Københavns Vestegns Politi sigter nu den 54-årige familiefar for at have krænket en række mindreårige pigers blufærdighed. Politichefen kom i politiets søgelys, da han arrangerede et stævne med det, som

Men ifølge anklageskriftet har politichefen - under dække af at være en 13-årig dreng - altså også taget kontakt til flere andre, som i modsætning til Ekstra Bladets journalist rent faktisk var, hvad de gav sig ud for at være, nemlig små piger. Og dem bad han om lidt af hvert, fremgår det af anklageskriftet, der i alt indeholder fem tilfælde af blufærdighedskrænkelser.

røre sig i skrånig pige loc han gerne v. med hende. jeg gerne se han som ko. gens krop. E han ifølge a uddybede n ville godt b. Det var is: portalen Ari fen fik kont. ritza

PSYKIATRI

Tusindvis af børn på venteliste

Psykiatere undersøger langt flere børn end før. Men alligevel bliver ventelisterne ikke kortere.

Børn med tegn på psykiske problemer skal undersøges hurtigt, for de får det dårligere i ventetiden. Sådan har det i årevis lydt fra såvel politikere som eksperter og foreninger.

ANDERS LEGARTH SCHMIDT

Alligevel står tusindvis af børn på venteliste til at blive undersøgt af en psykiater. Knap 3.000 børn venter, og det har godt 1.100 af dem gjort i længere end to måneder, uden at lægerne har haft tid til at tale med dem og finde ud af,

om de har brug for at blive behandlet.

»Situationen er alarmerende. Der er eksempler på børn, der venter et halvt år. Det er meget belastende for barnet og familien. Men vi bliver simpelthen overhålet af den stigende tilstrømning af børn, der skal undersøges«, siger Bent Hansen (S), formand for Danske Regioner.

Et voldsomt stigende antal børn bliver henvist til psykiatrien. Sidste år undersøgte specialister 15.000 børn for psykiatriske lidelser samt udviklings- og opmærksomhedsforstyrrelser som ADHD.

Men tallet for 2009 lander på omkring 19.000, viser Danske Regioners nye tal og prognoser, der bliver offentliggjort i dag. Stigningen er dermed på 25 procent på bare et år. Hver dag bliver 50 børn nu henvist til psykiatrisk undersøgelse.

Børnene venter, til trods for at regeringen og et bredt flertal i Folketinget har givet børn med psykiske problemer ret til

at blive undersøgt og behandlet på et privathospital, hvis ventetiden i det offentlige er længere end to måneder. Og det er netop denne retlighed, der har fået antallet af henvisninger til at eksplodere, oplyser regionerne. Kommuner, læger, forældre og skoler presser i stigende grad på for at få børnene undersøgt og henviser til tomånedersfristen. Det betyder, at de psykiatriske afdelinger bliver løbet over ende. For ventelisterne står stille, selv om flere børn bliver undersøgt.

Ifølge Bent Hansen må børn og forældre indstille sig på, at der også vil være ventelister på undersøgelser om både to og tre år. Kun ganske få private sygehuse

Situationen er alarmerende Bent Hansen (S), Danske Regioners formand

tilbyder psykiatriske undersøgelser, og selv hvis de udvider kapaciteten, vil det stort set ikke hjælpe, vurderer sygehusenes politiske chef.

»Der er kun samme gryde med specialiserede læger at røre rundt i. Der bliver ikke flere af dem foreløbig, og hvis private hospitaler øger kapaciteten, kan det kun ske med læger fra det offentlige, som så får færre pladser«, siger Bent Hansen og tilføjer, at der først vil være nok børne- og ungdomspsykiatere om fem til syv år.

En anden forklaring på de lange ventelister er ifølge Bent Hansen, at for mange børn bliver henvist til psykiatrisk undersøgelse. 30 procent af de børn, der bliver undersøgt, fejler lægeligt set ikke noget, der kræver psykiatrisk behandling.

I foreningen Pårørende til Spiseforstyrrede kender man alt til de lange ventelister, siger næstformand Dorthe Nielsen:

»Langt de fleste venter mere end to må-

neder på at komme til behandling. I mellemtiden res tilstand. Børnene ale sammenhænge, fi de sig selv ud. De mag så deres forældre er n sig fra arbejdet for at

Danske Regioner h patienter der 1. juli i liste til psykiatrisk u

2.973 børn ventede havde ventet kortere mens 1.136 havde ve to måneder.

Kilde: Notat fra Dans

Trafikdræbte
2008:408
2009 om samtlige dødsfald
Tal opgjort 11 aftes kl. 20.00

ed bunden i vejret i en å

B. En ung kvinde mistede i går livet i en mellem Egevang og Bording. Kvinden rgevej, hvor hun mistede kontrollen der endte med bunden i vejret i en å. andet med hovedet under vand. Fredag årig mand efter et uheld nær Søndersø. an@pol.dk

«...ke time blyster».
Sådan skrev en 54-årig vicepolititiinspektør fra Københavns Politi til en bare 13-årig pige, som han i maj sidste år chattede med på internettet.
Københavns Vestegns Politi sigter nu den 54-årige familiefar for at have krænket en række mindreårige pigers blufærdighed. Politichefen kom i politiets søgelys, da han arrangerede et stævne med det, som

Men ifølge anklageskriftet har politichefen - under dække af at være en 13-årig dreng - altså også taget kontakt til flere andre, som i modsætning til Ekstra Bladets journalist rent faktisk var, hvad de gav sig ud for at være, nemlig små piger.
Og dem bad han om lidt af hvert, fremgår det af anklageskriftet, der i alt indeholder fem tilfælde af blufærdighedskrænkelser.

«...sig i skridtet». Og en 12-årig pige lod han forstå, at han gerne ville have sex med hende. »Yaa, dén ville jeg gerne se nøgen«, skrev han som kommentar til pigens krop. Et ønske, som han ifølge anklageskriftet så uddybede med ordene: »Jeg ville godt bolle dig«.
Det var især på internetportalen Arto, at politichefen fik kontakt til pigerne. ritza

irakiske asylansøgere har nu nået
379.956 kr.
Politiken samler ind til Irak Centeret, der vil ansætte afviste asylansøgere som rådgivere om irakiske spørgsmål.
Bidrag kan gives på bankkonto 3100 - 11171117 eller politikenbillet.dk/irakcenteret eller indsamlingsboksen i Forhallen, Politikens Hus, man.-fre. 8.30-18 og lør. 10-16. Indsamlingen er ikke omfattet af skattemæssig fradragsret.

børn på venteliste til hjælp

ilet. er er ek- alvt år. et og fa- overha- af børn, Hansen
1 bliver under- psykia- og op- DHD. nkring e tal og t i dag. cent på u hen- egerin- har gi- ret til

at blive undersøgt og behandlet på et privathospital, hvis ventetiden i det offentlige er længere end to måneder. Og det er netop denne ret- tighed, der har fået antallet af henvis- ninger til at eksplø- dere, oplyser regionerne. Kommuner, læ- ger, forældre og skoler presser i stigende grad på for at få børnene undersøgt og henviser til tomånedersfristen. Det bety- der, at de psykiatriske afdelinger bliver lø- bet over ende. For ventelisterne står stille, selv om flere børn bliver undersøgt.
Ifølge Bent Hansen må børn og foræl- dre indstille sig på, at der også vil være ventelister på undersøgelser om både to og tre år. Kun ganske få private sygehuse

tilbyder psykiatriske undersøgelser, og selv hvis de udvider kapaciteten, vil det stort set ikke hjælpe, vurderer sygehuse- nes politiske chef.
»Der er kun samme gryde med speciali- serede læger at røre rundt i. Der bliver ik- ke flere af dem foreløbig, og hvis private hospitaler øger kapaciteten, kan det kun ske med læger fra det offentlige, som så får færre pladser«, siger Bent Hansen og tilføjer, at der først vil være nok børne- og ungdomspsykiatere om fem til syv år.
En anden forklaring på de lange vente- lister er ifølge Bent Hansen, at for mange børn bliver henvist til psykiatrisk under- søgelse. 30 procent af de børn, der bliver undersøgt, fejler lægeligt set ikke noget, der kræver psykiatrisk behandling.
I foreningen Pårørende til Spiseforstyr- rede kender man alt til de lange venteli- ster, siger næstformand Dorte Nielsen:
»Langt de fleste venter mere end to må-

neder på at komme til undersøgelse og behandling. I mellemtiden forværres de- res tilstand. Børnene trækker sig fra soci- ale sammenhænge, fordi de ikke kan holde sig selv ud. De magter ikke at gå i skole, så deres forældre er nødt til at sygemelde sig fra arbejdet for at passe dem«.
Danske Regioner har talt, hvor mange patienter der 1. juli i år stod på vente- liste til psykiatrisk undersøgelse.
2.973 børn ventede. 1.837 af dem havde ventet kortere end to måneder, mens 1.136 havde ventet længere end to måneder.
Kilde: Notat fra Danske Regioner

De private hospitaler siger, at de ikke kan fjerne ventelisterne. Der er ganske enkelt for få private hospitaler, der tilbyder psykiatrisk undersøgelse og behandling.
»De ventelister kan ikke fjernes med et snuptag«, siger sekretariatschef Martin Koch Pedersen fra Brancheforeningen for Privathospitaler og Klinikker.
På Christiansborg kalder Venstres psy- kiatriordfører Sophie Løhde det »frustre- rende«, at tusindvis af børn står på vente- liste. Som regionerne tror hun på, at vente- listerne kan begrænses ved, at arbejdet lægges bedre til rette, og at psykiatrien inddrager andre faggrupper i undersø- gelse og behandling. Hun henviser også til, at retten til privat behandling økono- misk set først er indfaset om et par år.
»Hvis ventelisterne ikke falder, må vi se på, om vi skal finde flere penge til områ- det«, siger Sophie Løhde.
anders.schmidt@pol.dk

NØRREBRO: Fælledparken er et yndet udflugtsmål for købenavnene. Tag bare derud på en lun forårsdag eller en varm sommerdag, byens indbygger valfarter til den store grønne plet og nyder, at der stadig mer højt til loftet og masser af grønt og

lem klokken 16.30 og 18 for at markere, at det er 100 år siden, at borgmester Jensen plantede det første træ på grænsen mellem Nørrebro og Østerbro.

Der vil være en kæmpe fødselsdagslagkage, der bliver plantet nye træer og der er naturligvis også musik til maden. Altsammen for at ære den gamle dame.

vil gøre den gamle Fælledpark til en endnu mere attraktiv park i tråd med tiden. Så med hjælp fra A.P. Møller Fonden og Chastine McKinney Møllers Fond til Almene Formaal, vil den gamle have igen være en moderne storbykvinde klar til det nye århundredes udfordringer.

Nyt værested på vej på Nørrebro

FOREBYGGELSE

Politikerne vil gøre noget ved bandekriminaliteten og som en del af 'bandepakken' kommer der nu et nyt værested for unge over 18 år på Ydre Nørrebro.

NØRREBRO: På stormødet i marts måned var der en lang række ønsker og tiltag, som beboerne kom frem med. En af de ting som kommunen ønskede at satse på var, at skaffe et værested for de unge over 18 år.

Torsdag besluttede Borgerræpræsentationen at oprette endnu et værested for unge kriminelle over 18 år. Og i modsætning til mange af de andre tiltag efter stormødet, er dette ikke rettet mod de helt unge. Det sker i konsekvens af, at kun to af 55 anholdte i forbindelse med skyderierne på Nørrebro har været under 18 år. På den baggrund er det oplagt, at det netop er unge over 18 år som man satser på. Det er det andet værested på blot tre måneder, der bliver oprettet for unge over 18 år.

Det er en endnu uvist, hvor det nye værested konkret skal ligge, men en placering omkring Mjølnerparken er oplagt.

Sammen med etableringen af det nye værested, er

det også planen at man vil udvide SSP-samarbejdet til en SSP-plus ordning for de 18-24 årige.

Denne »seniorordning«, skal i modsætning til det traditionelle SSP-samarbejde henvende sig udelukkende til unge, der allerede er i politiet søgelys. Det traditionelle SSP-samarbejde er jo et samarbejde mellem skole, de sociale myndigheder og politiet.

Det er dog ikke endeligt besluttet hvordan ordningen skal fungere, men ifølge Københavns Kommune er det planen, at ordningen skal træde i kraft allerede i næste måned.

Der er bevilget 1,6 millioner kroner til projektet.

Nørrebrogade er under udvikling. Nørrebro Lokaludvalg inviterer i maj til to borgermøder, hvor du kan komme med dine erfaringer og ideer til fremtidens Nørrebrogade.

Borgermøderne er organiseret som workshops, hvor det er **TRAFIKKEN, INDRETNINGEN** og **LIVET** på Nørrebrogade, der skal diskuteres.

- ▶ Skal vi have mere kunst og kultur i gaden?
- ▶ Hvordan skal vores pladser, gadehjørner og sidegader se ud?
- ▶ Hvordan styrkes handelslivet på Nørrebrogade?
- ▶ Hvordan lever vi sammen – fodgængere, cyklister og bilister?

... er bare nogle af de spørgsmål, vi kan debattere.

Nørrebro Lokaludvalg vil efter møderne samle de ideer og forslag, der kommer frem på møderne og sende dem ind til kommunen.

TID OG STED

2. maj kl. 12.00 - 15.00
på pladsen ved Nørrebrohallen

16. maj kl. 12.00 - 15.00
på Blågårds Plads (i forbindelse med Nørrebro Festival)

- Nørrebro Lokaludvalg byder på lidt forfriskninger.
Vi glæder os til at se dig.

Venlig hilsen

NØRREBRO LOKALUDVALG
Et lokaludvalg i KØBENHAVNS KOMMUNE

DU KAN LÆSE MERE PÅ www.noerrebrolokaludvalg.kk.dk

KOMMUNALVALG 2009

MØD KANDIDATERNE PÅ DINBY DK

Lokale står bag fælles tryghedspakke

Bander

S og SF på Nørrebro lancerer nu et fælles tryghedsudspil. En lokal indsats i bydelen skal prioriteres.

AF HENRIETTE SØ

FOTO AF KLAUS SLETTING

Sammenhold på tværs af partierne og fokus på de lokale problemer er vejen frem, hvis trygheden på Nørrebro skal genskabes, og banderne skal stoppes. Det mener i hvert fald Ninna Thomsen fra SF og Jan Andreasen fra Socialdemokraterne, der sammen nu lancerer en tryghedspakke for Nørrebro, der skal gøre det trygt og sikkert for almindelige mennesker at bo på Nørrebro.

»Jeg bor selv i Kronborggade, og Ninna bor i Jægersborggade, så vi har hver især haft en del oplevelser tæt inde på livet. Derfor føler vi, at vi som lokale kan bidrage med nogle andre ideer, og måske med noget mere konkret,« siger Jan Andreasen

handelen på Jægersborggade, og det var derfor helt naturligt for de to at stikke hovederne sammen. Og det er nu, det gælder, hvis tilliden og trygheden på Nørrebro skal genskabes, er de enige om.

Lokal indsats

»Vi føler, at vi er nødt til at

som et af de vigtigste punkter i tryghedspakken.

»Der er allerede sket noget omkring politindsatsen i kraft af, at betjentene færdes mere på cykler, heste og til fods. Næste skridt bliver, at vi får et fast korps, der forstår, hvordan kvarteret er og vil sætte sig ind i, hvad det er, der kan trigge borgerne og

til de unge.

»Det er vigtigt, at de unge på Nørrebro har mulighed for at få et fritidsjob, der kan give dem et ansvar og lære dem noget om samfundets spilleregler. Samtidig skal der stilles krav til de unge i klubber o.l., så de ved, hvordan man opfører sig over for andre mennesker,« siger Jan

Andreasen (S) og Ninna Thomsen (SF) tror og håber på, at en lokal indsats er det, der skal til for at skabe tryghed på Nørrebro.

gade, Mjølnerparken og på Blågårds Plads.

»Det er vigtigt, at borgerne ved, hvor de skal gå hen med de oplevelser og informationer de har om kriminalitet, utryghed og evt. trusler. Det er nødvendigt, at politiet også tager hånd om de små hændelser, og her kunne lokale kontaktråd være en god måde at åbne dørene, så den enkelte ikke skal stå med usikkerheden og utrygheden alene,« siger Ninna Thomsen.

Både hun og Jan Andreasen tror på, at tryghedspakken - eller dele af pakken - kan og vil blive ført ud i livet efter valget.

»Jeg er meget fortrøstningsfuld. S og SF står til at blive de toneangivende par-

Planen kort

■ Nærpoliti i øjenhøjde, så et fast korps patrullerer på Nørrebro.

■ Lys i gaden, så det bliver sværere at gemme sig.

■ Overvågning, hvor man ved, at der bliver solgt hash.

■ Eget bandepoliti til København.

■ Afdramatiser hashen, så der ikke er penge at tjene.

■ Mandsoptækning af de unge, når de kommer ud af mængden, så det bliver sværere at fortsætte som kriminel.

■ Lokale kontaktråd skal skabe et nært og trygt samarbejde mellem borgere og politi.

■ Samlet plan for de unge over 18 på Nørrebro.

■ Weekendåbent i værestederne til unge over 18.

■ Gratis fritidstilbud til udsatte børn og unge på Nørrebro.

borggade, så vi har hver især haft en del oplevelser tæt inde på livet. Derfor føler vi, at vi som lokale kan bidrage med nogle andre ideer, og måske med noget mere konkret,« siger Jan Andreasen (S).

Han har sammen med Ninna Thomsen tidligere kørt parløb i forhold til hash-

trygheden på Nørrebro skal genskabes, er de enige om.

Lokal indsats

»Vi føler, at vi er nødt til at komme med et klart bud på, hvad der skal gøres for at få styr på problemerne,« siger Ninna Thomsen, der fremhæver nærpolitik i øjenhøjde

mere på cykler, heste og til fods. Næste skridt bliver, at vi får et fast korps, der forstår, hvordan kvarteret er og vil sætte sig ind i, hvad det er, der kan trigge borgerne og vil have en større forståelse for indvandrerdrengene,« siger Ninna Thomsen.

Der skal dog ikke kun stilles krav til politiet, men også

dem noget om samfundets spilleregler. Samtidig skal der stilles krav til de unge i klubber o.l., så de ved, hvordan man opfører sig over for andre mennesker,« siger Jan Andreasen.

Et andet tiltag kunne være lokale kontaktråd, der skal skabe kontakt mellem politik og borgere i Jægersborg-

kan og vil blive ført ud i livet efter valget.

»Jeg er meget fortrøstningsfuld. S og SF står til at blive de toneangivende partier efter valget, og jeg fornemmer en god vilje blandt de andre kandidater til at gøre noget særligt for Nørrebro,« siger Ninna Thomsen.

stederne til unge over 18.
 ■ Gratis fritidstilbud til udsatte børn og unge på Nørrebro.
 ■ Frivilligt lokale butikker til de unge på Nørrebro.

Tandlægens hjørne

ANNONCE

Tandkødsproblemer klares med Laser

Ny behandlingsmetode med laser uden smerter og ubehag

Selv med hyppig tandbørstning får langt de fleste med årene større eller mindre problemer med deres tandkød. Det behøver ingen at have dårlig samvitighed over.

Hold problemerne i skak

Det er aldrig for sent at gøre noget ved det. Vær især opmærksom på, om tandkødet er rødt eller bløder lidt ved tandbørstning. Det første, du skal gøre, er at få en snak med din tandlæge. Du får gode råd, og tandlægen sørger for at bakterierne, der skaber tandkødsproblemerne, bliver fjernet, og at tandkødslommene bliver rensede. Og så får du gode råd til, hvordan du holder både tænder og tandkød i god form fremover.

Smertefri laserbehandling

Selv større tandkødsproblemer eller egentlig paradentose kan i dag behandles uden de smerter og ubehag, man tidligere kendte til. Det skyldes den moderne laserteknik, som i mange år har været brugt i USA og med stor succes. Fordelen er åbenbare. Med laser slipper man for smerter og i langt de fleste tilfælde for en traditio-

nel bedøvelse. Der kommer ingen blødning, helingen sker hurtigere, og det er en meget mere behagelig behandling. Tandkødslommene bliver gjort mindre, og det betyder mindre risiko for tandkødsbetændelse fremover så tændernes levetid forlænges.

Med venlig hilsen
 Tandlægerne
 Britt Lilja og Per Hansen

Østerbro TandlægeCenter
 -med egen implantatklínik

Hans Knudsens Plads 2,
 2100 Kbh. Ø, Tel: 39202320
 www.de5smil.dk

Også åbent lørdag

KONTANT BETALING FOR GULD, SØLV, PLATIN, BRILLANTER OG LUXUSURE!

p.g.a. stor efterspørgsel fortsætter vi med at købe

billedlegitimation skal medbringes!

Den kendte Juvelér Edmund Arnold, grundlagt 1880 giver dig muligheden for at sælge dine værdigenstande, f. eks. ringe, kæder, brocher, armlænker, sølvbestik, skåle, mønter, diamanter, tandguld, luksusure. Kontant betaling.

VI SØGER LUXUSURE OG SMYKKER I ENHVER STAND! OGSÅ DEFEKT

ANTIKKE OG MODERNE SMYKKER (RINGE, KÆDER, BROCHER, MØNTER, SØLV, GULD OG BRILLANTER)

<p>Vi søger altid Diamanter og arvesmykker</p>	<p>Vi søger altid Antikke og moderne smykker</p>	<p>Vi søger altid! Diamantbrocher og øringer</p>	<p>Vi søger altid! Guldsmykker af enhver slags</p>	<p>Vi søger altid! Guldarmbånd og kæder</p>	<p>Vi søger altid! Ringe med ædelsten og diamanter</p>
--	--	--	--	---	--

VI BETALER HØJ PRIS FOR DERES VÆRDIGENSTANDE! DE ER VELKOMMEN HOS OS!

ROLEX - PATEK PHILIPPE - IWC - LANGE & SÖHNE - CARTIER - BREITLING - VACHERON - AUDEMARS PIQUET
 JAEGER LECOULTRE - OMEGA - BREGUET - TUDOR

<p>ROLEX Submariner mfr. 10.000 kr. max. 40.000 kr.</p>	<p>denne Patek Philippe 100.000 kr. eller mere</p>	<p>denne Patek Philippe min. 30.000 kr.</p>	<p>Alle Chronometer fra Breitling, Omega, Heuer, LONGINES og andre sportmodeller</p>
---	--	---	--

Vi køber gamle og nye Rolex ure. Høje priser for Explorer, Submariner, Sea Dweller, GMT, Daytona, Milgauss Day-Date.

Vi søger altid: Gamle Patek-Philippe ure med Måne og Stopur

For denne støreise Nautilus i stål og i god tilstand betaler vi op til 100.000 kr.

VI SØGER
ALDID
SØLV:
bestik • mønter
skåle • lysstager
...og alt andet
AF ÆGTE SØLV!

**DIAMANTER
KØBES**

1 ct. brillant
op til 30.000.-kr.
10 ct. brillant
op til 2.5 mio.-kr.

OGSÅ LØSE STEN!

billedlegitimation skal medbringes!
 genstande vurderes gratis. kontant betaling!

**JUVELÉR
EDMUND ARNOLD** 1880 Aps
SKOUBOGADE 1, 1158. KØBENHAVN K
 Tel: +45 33 138300

MADS LAIER
 grundlagt 1902 www.ebuy.dk
RÅDHUSSTRÆDE 4, KØBENHAVN K
 Tel: +45 33 138300

Vestas får
konkurrence
af Siemens BUSINESS

Pigen der redder 2'eren

NOOMI RAPACE ER OVERBEVISENDE SOM SALANDER I NY STIEG LARSSON-FILM

FOTOREDEBÅT

BERLINGSKE.DK I DAG ■ ANDERS FOGH RASMUSSEN HOLDER TALE I NATO ■ LØKKE I SAMRÅD OM SYGEHUSE ■ KUNSTMESSE I KØBENHAVN

Tidende Berlingske

WWW.BERLINGSKE.DK

GRUNDLAGT 1749
4 SEKTIONER
KR. 25,00.
NR. 257. UGE 38.

FREDAG
18.09.2009

Medicin til børn slår rekord

Langt flere børn og unge får medicin, fordi de er urolige og hyperaktive, end for bare få år siden. Få flere børn behand-

ge ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital i Risskov og landets førende ekspert i ADHD.

Ifølge ham kan helt op mod 26.000 børn og unge komme i medicinsk behandling for ADHD.

Samme melding kommer fra for-

FOTO: SØREN BILDSTRUP

Langt flere børn og unge får medicin, fordi de er urolige og hyperaktive, end for bare få år siden. Endnu flere bør behandles, mener psykiatere.

Af Vibe Hyltoft og Vibeke Lyngklip Svansø

Antallet af danske børn, der er så uopmærksomme og hyperaktive, at de skal have medicin for at klare hverdagen, stiger eksplosivt.

Samtidig får de større doser af den amfetaminlignende medicin, som bruges til at behandle adfærdsforstyrrelsen ADHD.

I 2008 var 10.700 børn og unge i medicinsk behandling for ADHD. Det er en stigning på 40 pct. i forhold til 2007 og næsten en tredobling i forhold til 2004, viser en analyse fra Apotekerforeningen.

Børn med ADHD har f.eks. svært ved at holde sig i ro, følge instruktioner eller koncentrere sig om lektier og leg i længere tid. Og antallet vil fortsætte med at stige, lyder det fra flere eksperter.

»Det er kun de virkelig alvorlige tilfælde, der når igennem systemet til os. Resultatet er, at de ofte får stillet diagnosen meget sent, når de har lidt store nederlag og er smidt ud af flere skoler,« siger Per Hove Thomsen, der er overlæ-

ge ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital i Risskov og landets førende ekspert i ADHD.

Ifølge ham kan helt op mod 26.000 børn og unge komme i medicinsk behandling for ADHD.

Samme melding kommer fra formanden for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Jan Jørgensen:

»Vi er stadig langt fra at have fanget alle ADHD-børn,« siger han.

Forældrene er i stigende grad selv med til at presse på for, at børn med ADHD får medicin, men også skoler og kommuner lægger pres på for at få børnene i behandling, lyder vurderingen fra bl.a. landets skolepsykologer, som er bekymrede over udviklingen.

»En ADHD-diagnose bygger på adfærdssymptomer, og der kan være usikkerhed om, hvornår det overhovedet er ADHD,« siger skolepsykologernes formand, Bjarne Nielsen.

Hos Danske Regioner har man registreret en voldsom vækst i antallet af børn, som er i kontakt med børnepsykiatrien.

»Flere bliver diagnosticeret og får medicin. Det er en tendens, som også ses i andre lande. Vi er endda lidt bagud i Danmark. Den stigende tendens med medicin, har vi ikke set enden på endnu,« siger Bent Hansen (S), formand for Danske Regioner.

læs mere FOKUS, INDLAND/12-13

SJOVT AT VÆRE GRIM

Anne-Grethe Bjarup Riis om at være ulækker og grådig kromutter i *Les Misérables*

AOK

HURTIG ENERGI!

KØBENHAVN - OSLO

✱

 + = 1500

WWW.DFDS.DK/SKI

FOKUS LØSNING I PILLEFORM

Pres for at få urolige børn

Stadig flere børn får medicin mod adfærdsforstyrrelsen ADHD. Udviklingen skyldes både pres fra ADHD-børnenes forældre, som er blevet mere positive over for medicinsk behandling, og fra skoler og kommuner. Skolepsykologerne er bekymrede.

Af Vibeke Lyngklip Svansø og Vibe Hyltoft

Antallet af uopmærksomme, impulsive og hyperaktive børn, som får diagnosen ADHD og kommer i medicinsk behandling, er eksploderet, og ofte er det forældrene selv, der presser på for at få deres børn medicineret, vurderer landets skolepsykologer.

Bjarne Nielsen, formand for Pædagogisk Psykologisk Forening, der organiserer skolepsykologerne, mener, at forældre til børn, der skaber problemer i skolen, ofte presser på for at få undersøgt om barnet har ADHD og dermed kan komme i medicinering.

»Mange forældre vil gerne have en udredning, og siger vi nej, fordi vi ikke synes, det er nødvendigt, så går de via deres egen læge,« siger Bjarne Nielsen.

Tidligere undersøgelser har vist, at mens kun knap én ud af fem henvisninger om udredning af ADHD til de børnepsykiatriske afdelinger kommer fra skolepsykologerne, så kommer omkring halvdelen fra de praktiserende læger.

det er en positiv udvikling, selv om forældrene ikke altid har ret.

Sidste år blev 10.700 børn og unge ifølge en ny analyse fra Apotekerforeningen af børns forbrug af receptpligtig medicin behandlet med amfetaminlignende medicin som Ritalin og Concerta. Det er en stigning på 40 pct. i forhold til 2007 og tæt på en tredobling i forhold til året før.

Samtidig får børnene stadig større doser af medicin. Væksten i antallet af døgnosor var sidste år 56 pct. for de nul til ti årige og 96 pct. for de 15 til 19-årige. Og udviklingen bekymrer formanden for skolepsykologerne. Han mener, at ADHD-begrebet ofte bliver misbrugt.

»En ADHD-diagnose bygger på adfærdssymptomer, og der kan være usikkerhed om, hvornår det overhovedet er ADHD. Vi er bekymrede over den forenkling, der tit sker, når man snakker diagnose. Samtidig er vi dybt bekymrede over langtidseffekten af medicinering. Det ved man alt for lidt om,« siger Bjarne Nielsen.

Pres fra andre forældre

ADHD bliver smidt ud af klassen, fordi barnet hæmmer de andre børns præstationer,« siger Anne Worning, som bakkes op af skolepsykologerne.

»Tolerancen over for anderledes børn, specielt hvis de giver anledning til uro, er ikke så stor, hverken på skolen eller blandt andre børns forældre,« siger skolepsykologernes formand Bjarne Nielsen.

Medicin kan ikke undgås

ADHD er en medfødt tilstand, hvor børn har større sårbarhed over for uro og manglende struktur i hverdagen.

Landets førende ekspert i ADHD, Per Hove Thomsen, der er professor i børne- og ungdomspsykiatri ved Aarhus Universitet og overlæge ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital i Rislev, er enig i, at den moderne skole, ikke er indrettet til at rumme denne type børn. Det er ifølge ham en af grundene til, at flere børn får behandlingskrævende ADHD.

»Der er sket en udvikling i pædagogikken og samfundet i det

Tidligere undersøgelser har vist, at mens kun knap én ud af fem henvisninger om udredning af ADHD til de børnepsykiatriske afdelinger kommer fra skolepsykologerne, så kommer omkring halvdelen fra de praktiserende læger.

Samme oplevelse har formand for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Jan Jørgensen, der er overlæge ved Odense Universitetshospital.

»For ti år siden var en stor gruppe forældre imod medicinsk behandling af deres børn. I dag er forældrene mere fokuserede på, at deres barns sygdom kan behandles medicinsk. Derfor oplever vi et øget henvisningspres,« siger Jan Jørgensen, der mener, at

»Mange forældre vil gerne have en udredning, og siger vi nej, fordi vi ikke synes, det er nødvendigt, så går de via deres egen læge.

BJARNE NIELSEN, formand for Pædagogisk Psykologisk Forening

er bekymrede over den forenkling, der tit sker, når man snakker diagnose. Samtidig er vi dybt bekymrede over langtidseffekten af medicinering. Det ved man all for lidt om,« siger Bjarne Nielsen.

Pres fra andre forældre

Det er imidlertid ikke kun ADHD-børnenes forældre, der har fået øjnene op for, at der findes en medicinsk behandling, som kan dæmpe de ofte meget forstyrrende børn i hverdagen.

Ifølge ADHD-foreningen, der står bag ADHD-ugen, som løber af stablen næste uge, oplever flere forældre et pres fra omgivelserne for at få stillet en diagnose og få børnene i behandling. Direktør Anne Worning efterlyser større rummelighed ikke kun i skolen, men også fra andre forældre.

»Vi oplever ofte, at klassekammeraternes forældre ikke er videre socialt inkluderende. De er i højere grad fokuseret på deres børns præstationer og opstiller krav til og normer for deres børns kammeratskabsrelationer, som udelukker børn med ADHD. Ofte er det forældre til veltilpassede børn, der sammen med lærerne kræver, at et barn med

skov, er enig i, at den moderne skole, ikke er indrettet til at rumme denne type børn. Det er ifølge ham en af grundene til, at flere børn får behandlingskrævende ADHD.

»Der er sket en udvikling i pædagogikken og samfundet i det hele taget, som betyder, at der stilles større og større krav til børnene. De skal være selvforvaltende, kunne indgå i gruppearbejde og selv tage ansvar for læringen. Samtidig har vi i de senere år stillet stadig større faglige krav til børnene og fokuseret på det boglige område. Det er godt for de fleste børn, men det bringer børn med ADHD til kort. De har svært ved at honorere de mange krav,« siger Per Hove Thomsen.

Han mener dog ikke, at medicinsk behandling af børn med ADHD kunne undgås, hvis skolesystemet blev lavet om. Dels er det næppe realistisk, dels viser erfaringen, at medicinsk behandling har en klar positiv effekt for børnene, når det kombineres med en intensiv pædagogisk psykologisk indsats.

vs@berlingske.dk
vh@berlingske.dk

»Skræmmende og grænseoverskridende«

For familien Mortensen har medicinsk behandling af deres søn Jonas, der lider af ADHD, endnu ikke haft den ønskede effekt. Til gengæld oplever familien et pres fra kommune og skolesystem for at give medicin.

Af Vibeke Lyngklip Svansø

Jonas, der snart fylder syv år, er en glad dreng, som han løber rundt i huset hjemme hos familien Mortensen og Larsen i landsbyen Søsrum nær Veksø i Nordsjælland.

Men det er svært at skjule, at han er anderledes. Han har

svært ved at holde arme og ben i ro og siger mange lyde. Og han har langt sværere ved at forstå og følge en besked og sætte sig i andres sted, end andre børn på hans alder.

Diagnosen ADHD blev stillet, da Jonas var fire år og kom ikke som den store overraskelse for Jonas mor Rikke

Mortensen, der mener, at sygdommen er gået i arv fra hendes side af familien.

I første omgang var Rikke og hendes mand Jesper Larsen enige om, at medicin ikke var løsningen for deres søn, der i øvrigt er begavet over gennemsnittet.

»Jeg tror, at det er meget

skræmmende og grænseoverskridende for de fleste forældre at skulle give sit barn denne type medicin, som påvirker deres hjerne og adfærd,« siger Rikke Mortensen.

I stedet valgte Rikke og Jesper at fokusere på kosten. Farvestoffer og sukker er der-

for stort set bandlyst i den mad, Jonas spiser, og han får også et dagligt tilskud af fiskeolie IQ.

»Vi har kunnet mærke en tydelig effekt. Jonas er helt klart blevet roligere. Alligevel har vi valgt også at forsøge os med medicin. Vi kan se, at han allerede har lidt en mas-

»Jeg tror, at det er meget skræmmende og grænseoverskridende for de fleste forældre at skulle give sit barn denne type medicin, som påvirker deres hjerne og adfærd.

RIKKE MORTENSEN,
mor til Jonas der har ADHD

FLASKEHALS. ADHD belaster børnepsykiatrien.
Læs mere på www.berlingske.dk

på medicin

Hvad er ADHD?

ADHD står for Attention Deficit Hyperactivity Disorder. Der findes tre typer af ADHD, hvor personen enten har problemer med at koncentrere sig, eller er hyperaktiv og impulsiv, eller en kombination af dem begge.

● Hvad er symptomerne på ADHD?

Symptomer på ADHD kan bl.a. være, at personen har svært ved at fastholde opmærksomheden ved opgaver, lader sig distrahere, svarer på spørgsmål, før de er stillet, er hyperaktiv og har svært ved at koncentrere sig i mere end få minutter.

● Hvor mange har ADHD?

Ekspertene vurderer, af mellem tre og fem pct. af alle skolebørn har ADHD i større eller mindre grad. én-to pct. af alle børn har det i en sådan grad, at de vil have gavn af medicinsk behandling. Det svarer til mellem 13.000 og 26.000 danske børn under 18 år. I dag er knap 10.700 i medicinsk behandling.

● Hvad skyldes ADHD?

ADHD er en medfødt lidelse, der oftest skyldes arvelige faktorer, som giver forstyrrelser i hjernen. Man formoder, at mængden af signalstofferne dopamin og nora-drelin er nedsat hos personer med ADHD.

● Hvordan bla. behandles ADHD?

ADHD kan behandles med medicin, som går ind og øger mængden af de signalstoffer, som hjernen mangler for at kunne fungere normalt. Den mest almindelig behandling sker med de psykostimulerende stoffer methylfenidat og modafinil. Det mest kendte er Ritalin, som skal tages to til tre gange om dagen. ADHD kan også behandles med stoffet Atomoxetin (Strattera). Stoffet, der oprindeligt blev udviklet til behandling af depression, er forholdsvis nyt på markedet og anvendes primært til børn med ADHD, som samtidig er deprimerede.

Sidste år blev der solgt ADHD-medicin i Danmark for 75 millioner kr.

Antal børn i behandling, fordelt på alder

Antal børn 5-9 år Antal børn 10-14 år

se sociale nederlag efter, at han er begyndt i skole. Og vi kan se, at han har behov for at få mere ro på, så han kan koncentrere sig om skolen,« fortæller Rikke Mortensen.

Ingen effekt

Foreløbig har familiens erfaringer med medicin dog ikke været særlig positive. Omkring 30 pct. af de børn, der får medicinen, har ingen effekt af den.

»Mange børn har god hjælp af medicinen, men det er ikke et mirakelmiddel. For Jonas vedkommende betød

det, at han gik fra at være en glad dreng, til at svinge ekstremt mellem yderlighederne depression og total hyperaktivitet. Derfor valgte vi at stoppe med medicinen igen,« siger Rikke Mortensen.

Håbet om, at medicinen har en positiv effekt kombineret med et pres udefra, får dog Rikke Mortensen og Jesper Larsen til at give medicinen endnu et forsøg inden længe.

»Vi håber selvfølgelig stadig, at medicinen vil give Jonas et normalt forløb i skolen. Men vi gør det også for at få

fred, så vi kan sige, at nu har vi set, om det virker. I lighed med mange andre familier med ADHD oplever vi både direkte og indirekte pres fra kommunen og skolen for, at vi skal give medicin,« siger Rikke Mortensen, der af samme grund finder det lettere bekymrende, at forbruget af medicin vokser så kraftigt i øjeblikket.

Hun har blandt andet oplevet at få følgende besked hos den kommunale sagsbehandler, da familien, der også består af en lillesøster på tre år, søgte om aflastning: »Skal

vi nu ikke lige se, om medicinen ikke kan klare jeres problemer.«

Og i skolen ligger det også – trods et godt samarbejde med lærere og pædagoger – i luften, at medicin er godt. Jonas går i et specialtilbud for ADHD-børn. Alle andre børn er på medicin.

»Og de bliver jo irriterede på Jonas, der ikke er på medicin i øjeblikket, og derfor forstyrrer de andre børn med sin adfærd,« siger Rikke Mortensen.

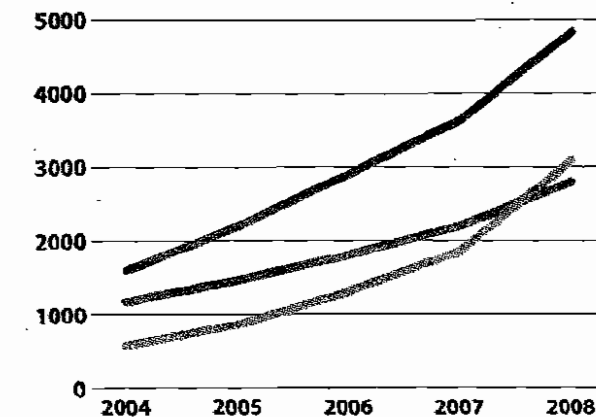
vs@berlingske.dk

børn med ADHD, som samtidig er deprimerede.

Sidste år blev der solgt ADHD-medicin i Danmark for 75 millioner kr.

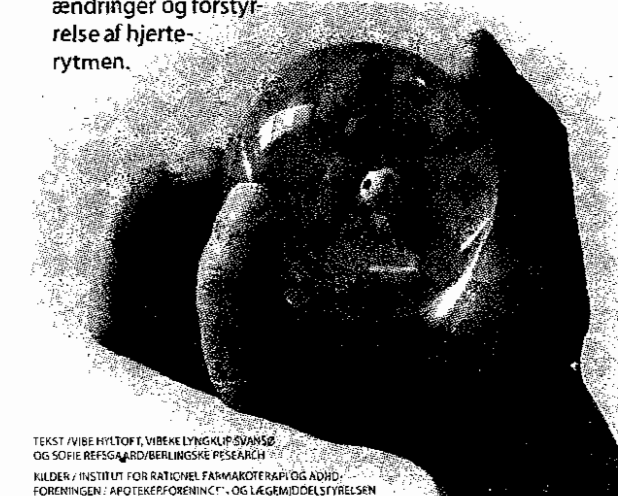
Antal børn i behandling, fordelt på alder

— Antal børn 5-9 år — Antal børn 10-14 år
— Antal unge 15-19 år

Hvad er bivirkningerne?

Lægemiddelstyrelsen har forsynet ADHD-medicinen med en stribe advarsler og forsigtighedsregler. For eksempel anbefaler styrelsen, at børn og unge holder pause med medicinen én gang om året. Blandt de mest almindelige bivirkninger ved brug af ADHD-medicin er mavesmerter, hovedpine, søvnløshed, kvalme, blodtryksændringer og forstyrrelse af hjerterytmen.

TEKST / VIBE HYLTOFT, VIBEKE LYNGLUP SVANSDIG OG SOFIE REFSGAARD/BERLINGSKE RESEARCH
KILDER / INSTITUT FOR RATIONEL FARMAKOTERAPI OG ADHD-FORENINGEN / APOTEKERFORENINGEN OG LÆGEMIDDELSTYRELSEN

BERLINGSKE TIDENDE GRAFIK / IDA JERICHOV